

K nálezu možno podotknouti toto:

1. Rozhodnou otázkou jest, jakou povahu má nařízení ministerstva s plnou mocí ze dne 20. X. 1919 č. 155. Ú. N. Správní soud situaci si usnadnil tím, že vychází z názoru, že toto nařízení jest vydáno »zřejmě na základě § 14. zákona čís. 64/18« a že tedy má jako nařízení dle § 14. legis vicem. Ale proti tomu nutno uvést, že nařízení bylo vydáno (cituji dle úředního vydání zákonů památkových) v ý s l o v n ě **jen** »na základě zákona ze dne 20. X. 1918 čís. 13, na základě § 12. zákona z 10. XII. 1918 čís. 64 a na základě § 1. uh. zákona z 24. V. 1881 (zák. čl. XXXIX:81)«, a že tedy nebylo a dle úmyslu vydavatele ani nemělo býti vydáno na základě § 14. zákona č. 64/18 jako nové právo. Ministr chtěl vydati nařízení jen jako prováděcí nařízení k svrchu uvedeným dvěma zákonům o dovozu a vývozu památek a k zákonu uherskému o ochraně památek stavebních a nutno proto nařízení jen jako takové vykládati a zkoumati, zda nejedná contra legem. Po mém soudu nelze právo památkového úřadu **spolurozhodovati**, tedy rozkazovati, při bourání stavebních památek a jich změnách, vyvoditi ani z oněch dvou ustanovení o vývozu, resp. ničení památek ani z uherského památkového zákonného článku XXXIX : 81.

2. Restituce uložená městu má důvod svůj v tom, že město samo svoji právní povinnost restituční přiznávalo, takže správní soud nebyl nucen se otázkou právní zabývati.

Dr. Jaroslav Horák:

Zkoumací moc soudců o řádném vyhlášení zákona.

(Rozhodnutí N. S. ze dne 27. XI. 1925 R. III. 654/25.)

Soudní tabule v Bratislavě usnesením ze dne 23. X. 1925 Ck VIII. 3. II. 1925 vyslovila sporu překážející okolnost na základě § 180. bodu 3. uh. civ. ř. s. pro nepřislušnost soudu v záležitosti syndikátního sporu proti čl. eráru zavedeném na tom základě, že oficiantka okresního soudu v Z. žádost o vklad exekučního práva zástavního opožděně odevzdala pozemkové knize, tak že mezi tím jiná, později podaná žádost, nabyla přednosti a exekvující následkem toho při realizaci předcházejícího zástavního práva vyšel na prázdno ze zavinění vzpomínuté soudní úřednice.

Soudní tabule byla toho názoru, že sice zákon ze dne 15. IV. 1920 č. 270 Sb. z. a n. byl řádně dle zákona ze dne 13. III. 1919 č. 139 Sb. z. a n. vyhlášen, ale že tomu není tak ohledně zákona ze dne 12. VII. 1872 č. 112 ř. z. (zákona o syndikátní žalobě, napřed citovaným zákonem pro Slovensko a Podkarpatskou Rus recipovaného). Tento zákon nepochybně platný v zemích historických, byl vyhlášen na bývalém území rakouském dle tehdy platných předpisů v říšském zákoníku v německém textu, jako originálním. Na území bývalém uherském nikdy jeho text vyhlášen nebyl. Je tedy tento zákon pro území Slovenska a Podkarpatské Rusi právním pramenem nově vydaným ve smyslu § 1. cit. z. č. 139/1919 o vyhlášení zákonů a k veřejnému vyhlášení jeho je dle mínění soudní tabule zapotřebí vyhlášení ve Sbírce zákonů a nařízení státu československého. Pouhé odvolání na zákon platný na území historických zemí

bez vyhlášení jeho textu nestačí, protože citovaný zákon platí na území zemí historických v původním textu německém a dle § 3. z. č. 139/1919 je původní text český. Aby tedy zákon č. 112/1872 byl řádně na Slovensku jako nové právní ustanovení vyhlášen, bylo by potřebí dle cit. §§ 1. a 3. z. č. 139/1919 vyhlášení českého jako původního textu ve Sbírce zákonů a nařízení. Protože se tak nestalo, použila soudní tabule svého práva dle § 102. ústavní listiny a vyslovila, že rakouský zákon ze dne 12. VII. 1872 č. 112 ř. z. na Slovensku řádně vyhlášen nebyl. V důsledku toho nevzala soudní tabule tento zákon v konkrétním případě v úvahu a neuznala svoji příslušnost jako soud první stolice pro řízení o syndikátní žalobě dle cit. zákona.

Následkem rekursu žalobcova Nejvyšší soud usnesením ze dne 27. XI. 1925 R. III. 654/1 25 napadnuté usnesení soudní tabule změnil a vyjkl, že spor nemůže být zastaven pro sporu překážející okolnost nedostatku oboru působnosti soudní tabule.

Důvody Nejvyššího soudu: Soudní tabule vychází z mylného stanoviska, jako by tu byly v poměru ke Slovensku dva samostatné zákony v technickém slova smyslu. Tomu tak není. Tak zv. zákon syndikátní jako takový, jako zvláštní zákon v technickém smyslu, pro Slovensko neexistuje, nýbrž přichází tu v úvahu jen jeho obsah jako součástka uvedeného již zákona č. 270/1920. Označená výtka nenáležitosti vyhlášení týká se tedy jen zdanlivě tohoto t. zv. syndikátního zákona, ve skutečnosti však směřuje proti právě vzpomenutému zákonu č. 270/1920 a je v tomto směru vlastně výtka, že tento — jinak sice řádně vyhlášený — zákon nebyl řádným způsobem sestaven, když nepodává výslovně znění příslušných nových právních pravidel, ale spokojuje se pouhým citačním poukazem na cizí zákon. Ale vytýkati zákonu takovéto vady zákonodárné techniky, zahrnující sem i vzpomenutou otázku jazykovou a vyvozovati z nich dokonce neplatnost zjiitelné vůle zákonodárce, vymyká se z rámce soudcovského přezkoumacího práva v smyslu § 102. ústavní listiny, podle kterého může soudce při zákonu zkoumat jen, zda-li byl řádně vyhlášen, t. j. zda-li byly zachovány určité zevnější formality, na jaké ústavní listina sama citací § 51. poukazuje.

Není pochyby o tom, že rozhodnutí Nejvyššího soudu v dané otázce je *lege ita scripta* úplně správné. Nicméně nutno při této příležitosti poukázat na nesrovnalost textovou v ústavní listině a právníkou terminologii, která byla příčinou prvostupňového rozhodnutí. § 102. ústavní listiny dává soudci moc zkoumat, byl-li zákon řádně vyhlášen. V závorce cituje se § 51. ústavní listiny jako poukaz na to, co se řádným vyhlášením smyslu ústavní listiny má rozumět. Dle toho bylo by řádným vyhlášením, když zákon podpíše prezident republiky, předseda vlády a ministr výkonem zákona pověřený. Nemá-li zaneprázdněný nebo churavý prezident náměstka, podpisuje zaň předseda vlády, jenž je při podpisování zákonů zastupován způsobem určeným v § 71.

Jedná se tu vůbec o vyhlášení zákona?

Obsah § 51. ústavní listiny obsahuje to, co dříve bylo nazýváno sankcí zákona. Když podpis presidenta republiky atd. patřil k vyhlášení zákona, pak by to dle interpretačního pravidla obsaženého v § 6. obč. z. znamenalo, že každý v Sbírce zákonů a nařízení vyhlášený zákon musí být prezidentem republiky atd. podepsán a ne pouze jeho podpis, který nepochybně vyhlášení předcházet, otištěn. Zdá se tudíž, že § 51. v ústavní listině je nesprávně zařazen a že by stejně jako § 50. patřil před § 49., který výslovně udává, že k platnosti zákona je třeba, aby byl vyhlášen a to způsobem, jak ustanovuje zákon. O tomto vyhlášení obsahuje v § 49. v odstavci 2. a 3. ústavní listiny normy a vedle toho další detaily upravuje zákon č. 139/1919 Sb. z. a n. Zajisté, že řádné vyhlášení zákonů je to, které se stalo dle těchto předpisů. Když však

§ 102. vsunutím § 51. v závorce toto vyhlášení jinak interpretuje, je to terminologicky zřejmě nesprávné. Soudcovské právo přezkoumací ohledně řádného vyhlášení zákonů obmezuje se tím vlastně jen na otázku, byl-li zákon dle ústavní listiny řádně podepsán. Nastala by ovšem v tom případě otázka, chtěl-li by soud tohoto svého práva použití, zda-li k tomu stačí okolnost, že v Sbírce zákonů podpisy presidenta republiky atd. ohledně otazného zákona se vyskytují. Jako jsou v zákoně možny tiskové chyby, možna je i nesprávnost v tomto směru. Touto otázkou se však nechceme tuto zabývat.

Možný by byl ovšem i ten výklad, že k řádnému vyhlášení zákona patří nejen vyhovění § 49. ústavní listiny, případně i § 50. ibidem, ale i vyhovění § 51., který se snad v závorce cituje proto, aby o tom nebylo pochyby. Podporován je tento výklad i dřívějším nesporným právním stavem. Výraz »řádně vyhlášen« vyskytuje se v obč. z. § 2. a byl právě v tomto smyslu pojímán. (Viz Stubenrauch, Kommentar ad § 2. Krantz, System § 7.) Dle toho směřovalo přezkoumací právo soudcovo jinam, než-li dle dnešního stavu přijatého rozhodnutím Nejvyššího soudu.

Konečně sluší podotknouti, že výtka nesprávného »sestavení« zákona o recepci syndikátní žaloby týče se nejen tohoto posléz jmenovaného zákona, ale současně s ním recipované služební pragmatiky a také zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 271 Sb. z. a n., kterým se rozšiřuje platnost zákona ze dne 6. března 1906, č. 58 ř. z. o společnostech s ručením obmezeným na Slovensko a Podkarpatskou Rus a pozměňují ustanovení §§ 115. a 116. tohoto zákona. Také text tohoto zákona v cit. zákonu schází. I když dle stanoviska Nejvyššího soudu soudce nemá tak dalekosáhlou moc přezkoumací, jakou nárokuje rozhodnutí soudní tabule, zůstává otázka recepce či publikace cit. zákonů neuspokojivě vyřízena a bylo by snad vhodné, aby vláda aspoň dodatečně autentický text jmenovaných zákonů v státním jazyce uveřejnila.

Dr. C. Bařinka a dr. Jar. Horák:

Přehled občanských rozhodnutí N. S.

Splnenie kúpopredajnej smluvy o nemovitostiach v hodnote nad 50.000 Kč nelžä požadovať pred schválením smluvy administratívnou vrchnosťou.

Nariadením ministra vlády republiky Československej s plnou mocou pre správu Slovenska zo dňa 19. augusta 1919. čís. 136/1919 (4109/1919. spr.) bol pozmenený § 2. nariadenia tohože ministra z 12. I. 1919, č. 11/1919. Podľa tohoto paragrafu vzhľadom na ustanovenie § 4. — ďalšiemu schváleniu nepodliehaly (ponevác dotyčne nich daný bol generálny súhlas ministra plnomocníka už citovaným nariadením) medzi inými len scudzenia takých nemovitostí, ktorých hodnota nepresahovala 50.000 Kč.

Podľa ustanovenia § 4. zákona z 10. decembra 1918, č. 64. Sb. z. a n. každé scudzenie nemovitostí, ktoré sa stalo bez súhlasu orgánu, vládou Československej republiky k tomu určeného, prehlásené bolo neplatným.

Scudzenie sporných nemovitostí podliehalo speciálnemu schváleniu správneho úradu, príslušného dľa citovaných nariadení, ponevác na ne nevzťahoval sa generálny súhlas udelený podľa § 4. citovaného nariadenia.

Otázka je, či sa strany bezpodmienečne môžu domáhať splnenia ústne učinenej kúpopredajnej smluvy, ktorej predmetom sú nemovitosti, dotyčne ktorých učineny právny úkon — podľa horejšieho — podlieha schváleniu správneho úradu.

Pri domáhaní sa plnenia so strany kupiteľa nemovitostí cieľom je: nabytie pozemknovnížného vlastníckeého práva. K tomu je potrebná listina, spôsobilá ku prevodu, alebo rozsudok, nahradzujúci takúto listinu.